

Her hjælper ingen tudekiks

Tårene får frit løb på CaféTeatret: To forestillinger på minifestivalen 'Global Emotional Dialogue' undersøger gråd som manipulation og politisk redskab.

TEATER

CaféTeatret: Global Emotional Dialogue.
A Short History of Crying af og med Sanja Mitrovic. Cry Me a River af og med Anna Mendelssohn. Festivalen slutter 17. maj.

Jeg er da også ved at bryde sammen, når de gengiver massakren». Sådan lød det fra dramatikeren Christian Løllike i søndagens avis som kommentar til, at han bestemt ikke har opgivet sit Breivikprojekt. Det er åbenbart nødvendigt at hejse følelsesflaget.

Manden har da også været under massiv beskyldning for at være kold over for ofrene og de pårørende og for at udøve kynisk spekulation i Utøya-tragedien. Men når nu hans kritikere konsekvent trækker følelseskortet, mens han insisterer på en refleksion over Breiviks politiske agenda, er det da oplagt at lægge op til dialog mellem de to positioner. Så som leder af CaféTeatret indbyder Løllike i disse dage til 'Global Emotional Dialogue'.

Her er det netop den følelsesmæssige vinkel i forhold til politiske sager, der er på dagsordenen. En minifestival, hvor publikum får læst og påskrevet i form af forelæsninger og debat, mens de via forestillinger får en flod af følelser i hovedet, vel at mærke ikke til det store emotionelle trip, men til inderlig refleksion. To solo-forestillinger går i kodet på gråden – på hyleret, smerten, forløsningen og frem for alt: tårene som uovertruffent middel til manipulation.

Syv minutter inde i den ene forestilling begynder den ene kvinde at græde, mens den anden holder sig til efter en times forløb. Afsættet for de to forestillinger er da også diametralt forskelligt.

Anna Mendelssohn har lavet 'Cry Me a River', fordi hun ikke kunne lade være med at græde, mens Sanja Mitrovic har lavet 'A Short History of Crying' for at finde ud af, hvorfor hun helt var holdt op med at græde.

Det spændende ved forestillingerne er selve spændvidden. Et godt ublu, direkte fokus på gråden, ikke bare som personlig

I modsætning til strømmen af indre og ydre smeltevand virker forestillingen som performance lecture lovlig tørlagt i al sin minimalisme

hertesag, men set i lyset af mere overordnede sager som henholdsvis polernes nedsmeltning og traumatet efter Balkan-krigen. Her hjælper ingen tudekiks.

HELT ALENE ved at alenlangt bord med mikrofoner sidder Anna Mendelssohn og holder klimakonference. Eller skal vi kalde det et tudeshow? – for gråden og dens dosering er den underliggende pointe.

Det er den smeltende polaris, som får hendes eget system til at løbe over af tårenes salte smeltevand. Klimakatastrofen som både indre og ydre tilstand. Det her er imidlertid ikke bare en frustreret aktivist, der taler – og pludselig højeksplosivt langer ud mod kyniske pengemagere, rovdrift på kloden osv.

Det er samtidig enetaler fra politikere, videnskabsmænd og andre tilsyneladende rationelle stemmer, der strømmer ud af munden på hende.

Men undervejs går talestrømmen i stå, søddaden musik sætter ind, enten fordi hun oversvømmes af private emotionelle problemer – hvordan finder man en at få børn med? – eller fordi det i klimadebat er tid til at trække hendes stærkeste våben: tårene.

Da er det, hun rækker ud efter øjenstiften, der sørger for at få tårene til at strømme. Denne her kvinde er skam professionel. Hun forstår at dosere. Med en godt ironisk undertone forstår Mendelssohn at gennemspille sit tåre game. En raffineret orkestreret balancegang på klimakatastrofens tynde is, der både afspejler hendes helt autentiske smertende desperation over de smeltende poler og samtidig udstiller hele det omgivende økopolitiske emotionelle spil.

I modsætning til strømmen af indre og ydre smeltevand virker forestillingen som performance lecture lovlig tørlagt i al sin minimalisme. Bare en enkelt 'geopolitisk' dans kan det blive til – og så en gang til med tårestiften.

HER KOMMER man følelsesmæssigt anderledes ud i tovene med Sanja Mitrovic, selv om hun også står alene med sin mikrofon. På en storskærm kan man følge hver en trækning i hendes ansigt, når hun hektisk svinger med armene for at få gråden frem – eller hamrer hånden mod panden igen og igen og drikker et par snapse samt synger en serbisk fællesang. På sport af de tabte tårer.

Hvorfor er hun holdt op med at græde i sit eksil væk fra Balkan? 'A Short History of Crying' dykker ned i alt fra private snapshots fra hendes tur tilbage til Serbien til følelsesladede grædekoner og sørgende i politiske masseoptog. »Stand-up-tragedie« kalder Mitrovic det, og der er en skøn tør humor bag hendes eksistentielle forvildelse.

Det ligger måske i sagens natur – tårenes strøm – at Mitrovic 'drukner' lidt i sit projekt. For hvor har hendes søgen egentlig ført hende hen? Men det er en stærk demonstration af en splittet følelsesstand og med reflekterende perspektiv.

For til slut giver Mitrovic den som Hillary Clinton, dengang hun under opløbet til præsidentkandidat blev nødt til at knibe en tåre for at score de fornødne vælgere. Følelser er våben, også i det storpolitiske spil.

Derfor må vi lære at ruste os, så vi ikke bare bliver taget som gidsler i følelsernes spil. Godt at CaféTeatret hermed får lagt op til debat, så diskussionen om politik og følelser ikke bare fortsætter i det emotionelle spor.

MONNA DITHMER
monna.dithmer@pol.dk

KLIMA-KLIMAKS.
Anna Mendelssohn græder sig gennem sin enmands klimakonference – med fuldt overlæg og præcist doseret.

Foto: Tim Tom

Junglelov og lovjungle

Labyrinthisk, lunefuld og lidenskabelig skæbnekrimi om at være ond i det godes tjeneste.

BØGER

Lars Kjædegaard: Den røde labyrint. En Hvid & Belling-krimi. Rosinante, 272 sider, 250 kroner. Har du Pluskort, får du 20 pct. rabat på bøger i Boghallen eller fri levering hos Saxo.com. Læs mere på politiken.dk/plus.

En kvindelig advokat fra Gentofte indleder en hidsig og heftig affære med en gangster på Vesterbro. Så bliver en 5-årig dreng fundet kvalt i sin families baghave.

Barnet er ikke kun vokset op i en aparte og dysfunktionel familie med en hård mor og en far af velour, men er også barnebarn af Richard Brössner, chef for drabsafdelingen i København. Han er desuden boss for strømerparret og bollevennerne Thor Belling og Anita Hvid, her aktive horisontalt og lodret i Lars Kjædegaards nye spændende politikrimi, 'Den røde labyrint'.

Altså atter en sag om Thor og Anitas meritter blandt ludere og lommetyve, mordere og ransmænd. Brössner må imidlertid trække sig ud af sit kontor som inhabil i sagen om barnebarnets død. Så kontakter han gedulnt en gammel modstander, en infam, satanisk gangsterkonge, Lothar Zolle, som har helt andre grusomme midler til at løse gåder og pågribe de(n) skyldige.

Zolle kan sin junglelov, og den er helt anderledes kontant og redbon end politiets udviklede, langsommelige lovjungle.

EFTEREN I mine øjne lidt svag start i første bind for makkerparret Hvid & Belling er denne tredje omgang om sex mellem strømere aldeles fremragende. Fermt skrevet med forfatterens vanlige lunefulde folkelighed, finurlig lomme filosofi samt tæft for god plotlægning og ditto udredning. Sikkert inspireret af Friedrich Dürrenmatts klassiker 'Dommeren og hans bøddel' handler den om kampen mellem det gode og det onde. Og om man som en anden Vorherre må bruge det onde som vejen, ad hvilken man bevæger sig til den gode retfærdighed.

Men så er det ikke mere højkirkeligt her hos Lars Kjædegaard, end at det meste kan ordnes over en kop kaffe, cerut og kingle.

BO TAO MICHAELIS
bo.tao.michaelis@pol.dk

Til jamboree i filmkunstens slaraffenland

CANNES DAG 2
KIM SKOTTE

Det er en særlig kunst at finde den helt rigtige åbningsfilm. Årgang 65 af filmfestivalen i Cannes ramte humøret i plet med en film for alle med mental kontakt til de korte buksers alder.

Det er tidligt om morgenen, og som de andre joggere benytter jeg mig af lejligheden, mens Croisetten endnu ligger næsten øde hen. Foruden motionisterne er kun kullerne og sikkerhedsvagterne, hundelufterne og de sindsforvirrede på banen sammen med enkelte pensionister, der bare ikke kan slippe vanen med at stå tidligt op. Den

eneste seriøse forhindring for et godt luntettrav er de hvide vogne med uniformerede mænd, der går og spuler asfalten med en væske, som får promenaden til at lugte som ét stort nyrenset toilet. »Smil, De er i Cannes«, som der står både her og der.

I den østlige lystbådehavn er der i den årlige morgenstund musestille på 'Va Va Vroom' og de andre lystyachter i multimilliondollarklassen. De første grædende unge kvinder vakler hjemad efter en alt for lang nat. Sorte mænd river hotellernes sandstrande inden dagens infusion af sololie. De fleste hjemløse ligger endnu rullet ind i deres beskidte soveposer som store, skjoldede larver, mens andre er oppe og efter en frisk dukkert kæmper den gode kamp mod håbløsheden med armbøjninger, mens tøjet hænger sirligt på en gren over den proppede pose med de samlede ejendele. Det er på en måde en helt almindelig morgen. Og så alligevel ikke.

FOR I CANNES bærer alt præg af, at det er nu, den 65. filmfestival går i gang. Juryformanden Nanni Moretti ser jeg gå målrettet forbi, mens han lader, som om han ikke er ved at blive dokumenteret af en fotograf med et steadycam. Jean-Paul Gaultier er allerede det mest synlige medlem af juryen. Han har nemlig designet de mands-høje og veldrejede Cola Light-flasker pyn-

DESERTØRERNE. I åbningsfilmen 'Moonrise Kingdom' stikker læsehesten Suzy og brilleablen Sam, med Davy Crockett-huen godt ned i panden, af sammen fra spejderlejren på en lille amerikansk ø, mens en orkan nærmer sig. Foto: Festival de Cannes

350

udenlandske film får hvert år premiere i Frankrig. Halvdelen af disse sælger under 15.000 billetter.

tet op med giftigt kvindeslangeundertøj, som står opmarcheret langs Croisetten. Uden på kioskerne handler alle tidsskrifter om film. Jeg noterer mig, at 'Twilight'-stjernen Robert Pattinson er på løbeseddelen i et filmisk CHOK, fordi ungdomsvampyren gør sig parat til at nedstige til helvede på Manhattan med David Cronenberg som guide i dennes konkurrencefilm 'Cosmopolis'. Komikeren Sasja Baron Cohen er ikke inviteret med i det fine selskab, men i skikkelse af admiralgeneral Aladeen er 'Diktatoren' også på Croisetten for at posere for den dekadente presse.

Luften knitrer blidt af forsigtig optimisme. Forventningerne er høje efter sidste års succesfulde selection. »Flere deltagere

i år i Cannes ser vi som tegn på helse og optimisme«, siger chefen for filmmarkedet i Cannes, Jerome Paillard, til Variety, men noterer sig, at det stadig er op ad bakke i et hårdt marked, hvor alt andet end mainstreamfilm overordnet set får en rå behandling af distributørerne. Hvilket nok betyder, at 90 pct. af de film, jeg skal se de næste ti dage, skal ud og kæmpe for livet med kniven for struben bagefter. Så det er bare med at nyde filmlivet i disse dage, hvor filmkunsten for en gangs skyld er den store stjerne på himlen, og selv den mest introverte instruktør får en tur i blitzlyset på den røde løber.

EN AF DE FILM, som nok skal klare sig, er Wes Andersons åbningsfilm 'Moonrise

Kingdom'. Den snurrige mr. Anderson fra Texas har med film som 'The Royal Tenenbaums' og 'Darjeeling Limited' skabt sin helt egen niche, og med Bruce Willis og Bill Murray på rollelisten kan det da vist ikke gå helt galt, tænker jeg på vej ind til årets første film, og da jeg kommer ud igen missende imod solen, er det med et muntert »Tjikkerlikker!« på læben.

'Moonrise Kingdom' er en totalt pudseløjerlig film og et af de mest muntert-perfentlige stykker scenografi, jeg mindes at have set. Vi er tilbage i 1965 på en lille amerikansk ø, hvor en gruppe spejdere kæmper med duellighedstegnene, mens flere storme trækker op. Fra havet nærmer sig orkanen Maybelline, og på den lille ø opstår panik, da spejderdrengen Sam først deserterer og siden stikker af med pigen Suzy. De to begavede børn er ensomme og upopulære. Brilleablen Sam er forældreløs, mens læsehesten Suzy hader sin mor. Wes Andersons film handler altid om dysfunktionelle familier, og 'Moonrise Kingdom' er ingen undtagelse.

Der er ikke en scene i filmen, som ikke kan stå alene som sin egen pudsige fornøjelse. Musiksiden smeder dristigt Benjamin Britten og Hank Williams sammen med Françoise Hardy som brudepige. Rundt om børneskuespillerne Jared Gilman og Kara Hayward er filmen besat med et drømmehold. Bruce Willis er øens melankolske politimand, Bill Murray og Frances McDormand er Suzys skæve advokatforældre, mens Ed Norton og Harvey Keitel er trukket i de korte bukser som spejderførere, mens Tilda Swinton er den onde heks fra de sociale myndigheder. 'Moonrise Kingdom' er måske ikke en film, der stikker dybt, men er mere fornøjelig måde at starte festen på end dette spejdermøde med fortiden synes jeg næsten ikke, man forestille sig. Jeg giver hermed duellighedstegen til Wes Anderson.

kim.skotte@pol.dk